

MAYIS AYI FİYAT GELİŞMELERİ

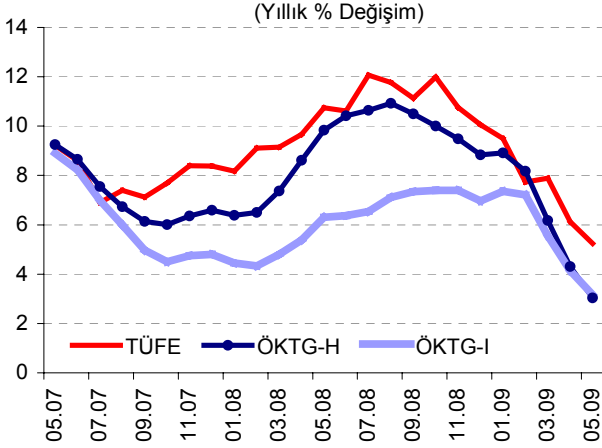
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 Haziran 2009

ÖZET...

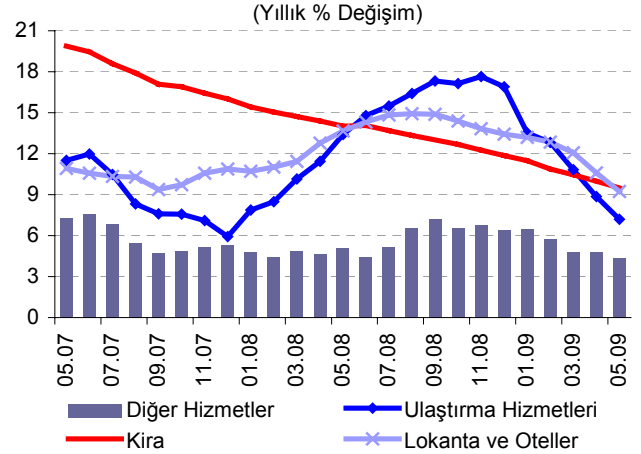
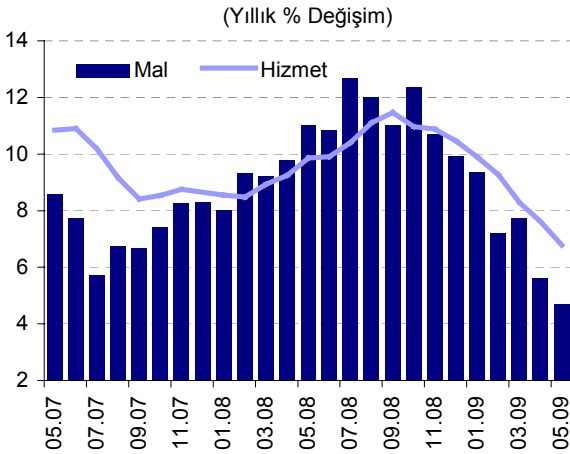
Mayıs ayında tüketici fiyat endeksi yüzde 0,64 oranında artmış ve yıllık enflasyon yüzde 5,24'e düşmüştür. Alt kalemler bazında değerlendirildiğinde, enflasyondaki gerilemenin bütün temel gruplarda hakim olduğu, özellikle hizmet kalemindeki yavaşlamanın giderek belirginleştiği dikkat çekmektedir. Temel enflasyon göstergelerinin yakın dönemdeki seyri de enflasyonun ana eğiliminin tarihsel olarak düşük seviyelerde olduğunu göstermektedir. Önümüzdeki ay yıllık enflasyondaki düşüşün baz etkisi nedeniyle duraksayabileceği düşünülse de, temel enflasyon göstergelerinin olumlu seyrini koruyacağı tahmin edilmektedir.

...DEĞERLENDİRMELER...

Mayıs ayında tüketici fiyatları yüzde 0,64 oranında artmış ve yıllık enflasyon yüzde 5,24'e gerilemiştir. Enerji, işlenmemiş gıda ürünleri, alkollü içecekler ve tütün ürünleri ile altını dışlayan ÖKTG-H endeksinin yıllık artış oranı 1,28 puan düşerek yüzde 3,03'e gerilemiştir. Bu endeksten işlenmiş gıda ürünleri çıkarılarak elde edilen ÖKTG-I göstergesinin yıllık artış oranı da 0,97 puan gerileyerek yüzde 3,17 olmuştur.

Mayıs ayında mal grubu fiyatları yüzde 0,77, hizmet grubu fiyatları yüzde 0,27 oranında artmıştır. Böylelikle, yıllık enflasyon mal grubunda yüzde 4,72'ye, hizmet grubunda ise yüzde 6,78'e gerilemiştir.

Hizmet grubu yıllık enflasyonu Mayıs ayında da yavaşlama eğilimini sürdürmüştür. Talep ve maliyet koşulları, başta yemek ve ulaştırma hizmetleri olmak üzere tüm alt gruplara yayılan bu yavaşlamada etkili olmaktadır. Kira yıllık enflasyonu da istikrarlı düşüş eğilimini sürdürerek yüzde 9,49'a gerilemiştir.

MAYIS AYI FİYAT GELİŞMELERİ

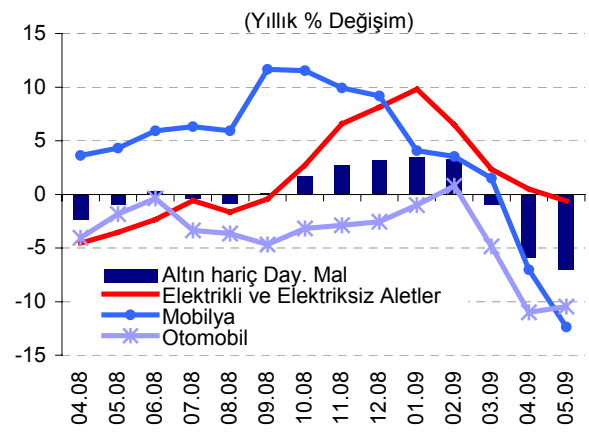
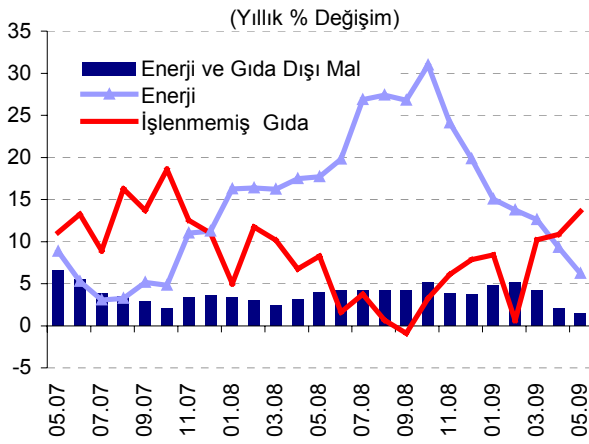

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 Haziran 2009

Mayıs ayında, doğalgaz tarifelerinde yapılan yüksek oranlı indirimler ve katı yakıt fiyatlarında Aralık ayından itibaren süregelen azalış eğiliminin devam etmesiyle enerji grubu yıllık enflasyonu 3,1 puan azalarak yüzde 6,22'ye gerilemiştir. Diğer taraftan, ham petrol fiyatlarındaki yükselişe paralel olarak akaryakıt fiyatlarında gözlenen artış, enerji fiyatlarındaki düşüşü sınırlamıştır.

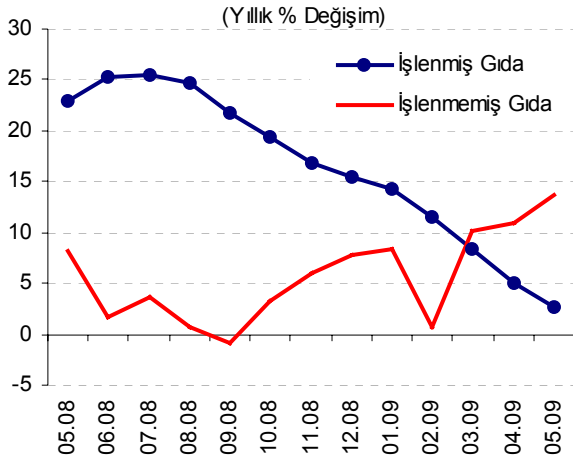
Enerji ve gıda dışı mal grubu yıllık enflasyonu Mayıs ayında yüzde 1,44 seviyesine gerilemiştir. Bu gelişmede, enflasyonun ana eğilimindeki yavaşlamanın yanı sıra mobilya grubundaki yüksek baz etkisi belirleyici olmuştur.

Dayanıklı mal (altın hariç) grubu fiyatları Mayıs ayında yüzde 0,25 oranında artarken grup yıllık enflasyonu yüzde -7,10'a gerilemiştir. ÖTV oranlarındaki indirimlerin etkisiyle Mart-Nisan döneminde belirgin olarak gerileyen beyaz eşya ve otomobil grubu fiyatları, Mayıs ayında sırasıyla yüzde 1,51 ile yüzde 1,13 oranında artmıştır. Diğer taraftan, Nisan ayında KDV oranlarında yapılan indirim ile belirgin oranda gerileyen mobilya grubu fiyatlarında Mayıs ayında da azalış (yüzde -0,83) gözlenmiştir. Vergi oranlarındaki indirimlerin yürürlükten kalkması halinde enflasyonun geçici olarak olumsuz etkilenebileceği tekrar hatırlatılmalıdır.

	Aylık Yüzde Değişim		Yıllık Yüzde Değişim	
	Mayıs 2009	Mayıs 2008	Mayıs 2009	Mayıs 2008
TÜFE	0,64	1,49	5,24	10,74
1. Mallar	0,77	1,64	4,72	11,02
Enerji	-2,09	0,77	6,22	17,70
İşlenmemiş Gıda	0,30	-2,10	13,59	8,26
İşlenmiş Gıda	0,07	2,33	2,68	22,83
Enerji ve Gıda Dışı Mallar	2,79	3,42	1,44	3,98
Dayanıklı Mallar	0,31	0,75	-4,53	1,08
Altın Hariç Dayanıklı Mallar	0,25	1,48	-7,10	-1,03
Yarı Dayanıklı Mallar	1,82	3,97	4,71	11,44
Dayanısız Mallar	0,14	0,29	7,45	13,35
2. Hizmetler	0,27	1,05	6,78	9,86
Kira	0,40	0,85	9,49	14,02
Lokanta ve Oteller	0,40	1,66	9,23	13,67
Ulaştırma Hizmetleri	0,23	1,79	7,19	13,41
Diğer Hizmetler	0,16	0,59	4,37	5,11

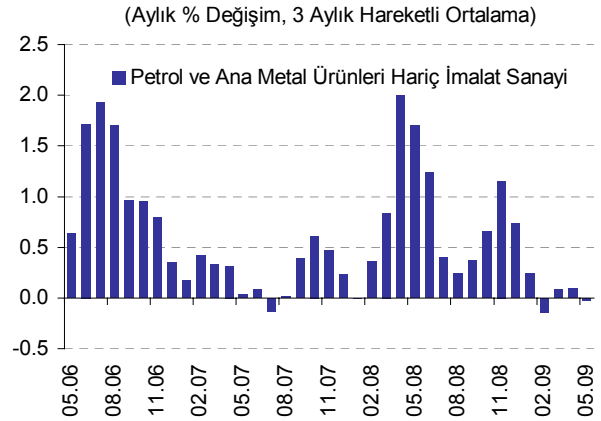
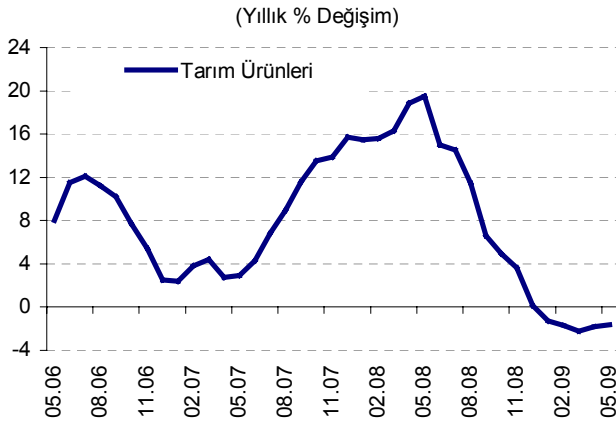
Kaynak: TÜİK, TCMB.

İşlenmemiş gıda fiyatları Mayıs ayında yüzde 0,30 oranında artmış ve grup yıllık enflasyonu yüzde 13,59'a yükselmiştir. Sebze fiyatlarında gözlenen yüzde 10,43 oranındaki mevsimsel gerilemeye karşın, meyve fiyatlarının yüzde 19,23 oranında artması bu gelişmede etkili olmuştur. İşlenmemiş gıda grubu yıllık enflasyonundaki dalgalı seyrin önümüzdeki dönemde de sürmesi beklenmektedir. Diğer taraftan, arz yönlü etkiler ve ithal fiyatlarındaki artışlarla 2008 yılı Temmuz ayında yüzde 25,50 seviyesine kadar yükselen işlenmiş gıda yıllık enflasyonu, bu olumsuz etkilerin tersine dönmesiyle birlikte Mayıs ayında yüzde 2,68 seviyesine düşmüştür. Böylelikle, gıda ve alkolsüz içecekler grubu yıllık enflasyonu yüzde 7,63'e gerilemiştir.

...ÜFE...

Üretici fiyatları Nisan ayında yüzde 0,05 oranında gerilemiş, yıllık enflasyon ise 2,11 puan azalarak yüzde -2,46 olmuştur. Tarım grubu fiyatları bir önceki yıl seviyesinin altında seyretmeye devam etmiştir. Mayıs ayında imalat sanayi fiyatları belirgin bir değişim göstermezken, grup yıllık enflasyonu yüzde -5'e gerilemiştir. Petrol ve ana metal sanayi hariç imalat sanayi fiyatları ise yıllık bazda yüzde 3,69 oranında artmıştır.

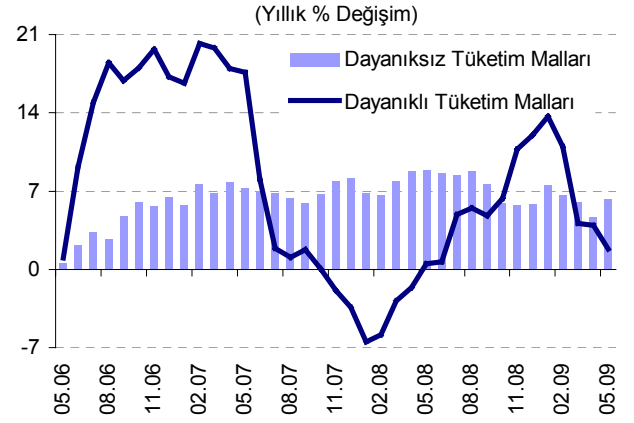
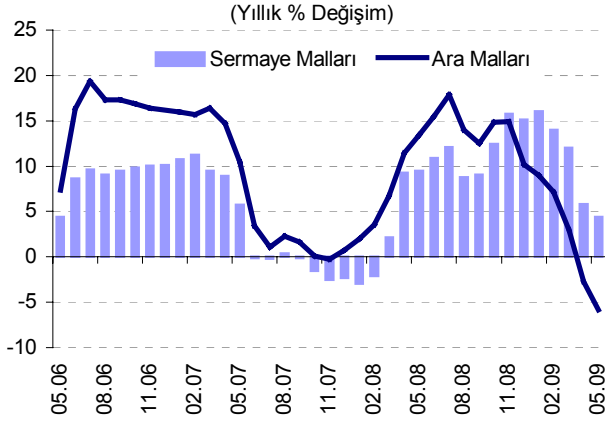
Mayıs ayında ara malları yıllık enflasyonu 3,13 puan azalarak yüzde -5,84 olmuştur. Sermaye malları yıllık enflasyonu metal yapı malzemeleri fiyatlarındaki belirgin düşüşün etkisiyle yüzde 4,41 oranına gerilemiştir. Öte yandan, dayanıksız tüketim malları grubu yıllık enflasyonu, gıda ve giyim ürünleri imalatı fiyatlarındaki artışların etkisiyle Mayıs ayında 1,59 puan yükselerek yüzde 6,29 olmuştur. Dayanıklı tüketim malları fiyatları ise mobilya ve ev eşyası imalatı fiyatlarındaki artışların etkisiyle Mayıs ayında yüzde 0,45 oranında yükselmiş, ancak grup yıllık enflasyonundaki gerileme sürmüştür. Enerji grubu fiyatları ise bir önceki yıl seviyelerinin altındaki seyrini sürdürmüştür.

MAYIS AYI FİYAT GELİŞMELERİ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 Haziran 2009

MİGS Sınıflamasına Göre ÜFE Gelişmeleri

Aylık Yüzde Değişim

	Haz.08	Tem.08	Ağu.08	Eyl.08	Ekm.08	Kas.08	Ara.08	Oca.09	Şub.09	Mar.09	Nis.09	May.09	Yıllık
Ara Malları Fiyatları	1,69	1,42	-2,58	-1,21	0,89	-0,57	-3,60	0,04	-0,02	0,21	-0,89	-1,24	-5,84
Sermaye Malları Fiyatları	0,32	0,83	-2,54	0,04	2,48	2,33	0,20	1,23	-0,57	1,04	0,83	-1,75	4,41
Dayanıklı Tüketim Malları Fiyatları	-0,30	2,13	1,52	-0,38	1,43	2,94	-0,80	-0,56	-1,47	-3,60	0,60	0,45	1,79
Dayanısız Tüketim Malları Fiyatları	0,02	-0,06	0,45	1,07	0,28	0,61	0,31	0,40	0,81	0,29	0,75	1,19	6,29
Enerji Fiyatları	2,06	3,91	-6,19	-2,77	-0,03	-1,06	-12,18	-0,01	6,32	1,23	0,34	-3,31	-12,27

Kaynak: TÜİK, TCMB.

...TABLOLAR

Mayıs Ayı TÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)					
	Ağırlık	2009		2008	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
TÜFE	100	0,64	5,24	1,49	10,74
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	28,03	0,19	7,63	0,25	15,69
Alkollü İçecekler ve Tütün	4,58	0,04	7,15	0,01	6,86
Giyim ve Ayakkabı	7,22	11,46	-0,78	11,99	4,62
Konut	18,63	-1,91	11,79	0,41	15,26
Ev Eşyası	7,53	-0,19	-0,59	2,10	5,37
Sağlık	2,50	0,17	4,26	0,06	-0,46
Ulaştırma	12,64	0,79	-5,15	1,57	9,67
Haberleşme	4,60	0,17	3,58	-0,04	-0,54
Eğlence ve Kültür	2,54	-0,28	7,64	1,58	2,66
Eğitim	2,47	0,70	6,40	0,91	6,69
Lokanta ve Oteller	5,47	0,40	9,23	1,66	13,67
Çeşitli Mal ve Hizmetler	3,79	0,35	10,79	-0,82	9,71

Kaynak: TÜİK

Mayıs Ayı ÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)					
	Ağırlık	2009		2008	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
ÜFE	100	-0,05	-2,46	2,12	16,53
Tarım	17,76	3,70	-1,62	3,49	19,51
Sanayi	82,24	-0,89	-2,61	1,79	15,83
Madencilik	2,20	0,37	8,74	2,66	23,64
İmalat	73,75	-0,07	-5,00	1,87	15,26
Enerji	6,29	-10,10	23,36	0,60	21,17

Kaynak: TÜİK

Bu rapor, fiyat istatistiklerinin Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanmasını izleyen iş günü içinde yayımlanmakta ve TCMB'nin bir önceki ayın enflasyon rakamlarına ilişkin ilk görüşlerini ifade etmekte olup, resmi fiyat istatistiklerinin açıklanması ile Para Politikası Kurulu toplantısı arasında geçen süre zarfında aylık enflasyon gelişmelerinin kamuoyu tarafından daha sağlıklı biçimde yorumlanmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.